خبر

دستور جهانگیری برای جلوگیری از فساد در حوزه پولی

● **مهر:** رییس کل بانک‌مرکزی گفت: در تقسیم کار صورت‌گرفته توسط معاون اول ریاست‌جمهوری در راستای تحقق اقتصاد مقاومتی، تدوین سیاست‌های پولی و اعتباری متناسب با سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، شفاف‌سازی اقتصاد و سالم‌سازی آن و جلوگیری از اقدامات، فعالیت‌ها و زمینه‌های فسادزا در حوزه‌های پولی و ارزی برعهده بانک‌مرکزی گذاشته شده است.

ذخایر ارزی صندوق توسعه ملی ایران در رتبه ۲۶ جهان

● **فارس:** حساب ارزی کشورهای نروژ، امارات و عربستان بیشترین حجم ذخایر حساب ذخیره ارزی را در جهان دارند و صندوق توسعه ملی ایران با ۵۸/۶میلیارددلار ذخیره ارزی در جایگاه ۲۶ جهان قرار دارد.

محدودیت سوخت‌گیری در ۹ نقطه اروپایی برای ایرلاین‌های ایرانی

● **تسنیم:** معاون هوانوردی و امور بین‌الملل سازمان هواپیمایی کشوری با بیان اینکه مشکل تامین سوخت به هواپیماهای ایرانی در برخی فرودگاه‌های اروپایی همچنان پابرجاست، گفت: در حال حاضر محدودیت سوخت‌گیری در ۹ نقطه اروپایی وجود دارد.

ابطال واگذاری ۱۹شرکت دولتی به تامین‌اجتماعی

● **تسنیم:** هیات عمومی دیوان عدالت اداری مصوبه هیات‌وزیران درباره واگذاری تعدادی از شرکت‌های دولتی بابت رد دیون دولت به سازمان تامین‌اجتماعی را ابطال کرد. براساس مصوبه ۱۳۸۸/۱۲/۲۶ هیات وزیران درباره واگذاری تعدادی از شرکت‌های دولتی بابت رد دیون دولت به سازمان تامین‌اجتماعی، سازمان خصوصی‌سازی مجاز شد تا راسا و به وکالت از سازمان تامین‌اجتماعی، (سهام ۱۹شرکت دولتی به مبلغ ۲۲،۶۱۷،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال که بابت رد دیون دولت به سازمان تامین‌اجتماعی واگذار شده) را عرضه و مبالغ حاصل از فروش آن را به حساب سازمان تامین‌اجتماعی واریز نماید و از سر جمع مطالبات آن سازمان از دولت کسر کند.

بازار . دوشنبه ۹ تیر

طلاو سکه *	قیمت
طرح جدید	۹۴۲۵۰۰
طرح قدیم	۹۳۹۰۰۰
نیم	۴۷۵۰۰۰
ربع	۲۶۵۰۰۰
گرمی	۱۷۸۰۰۰
گرم ۱۸ عیار	۹۶۲۰۰
اونس * (دلار)	۱۳۱۵

قیمت انواع سکه و طلا در بازار رسمی
قیمت در ساعت ۱۸

ارز *	قیمت(تومان)
دلار آمریکا	۳۱۱۰
یورو	۴۲۸۰
پوند	۵۳۱۰
درهم	۸۴۸

* نرخ انواع ارز در صرافی‌های مجاز تهران

عنوان شاخص	مقدار	تغییر (درصد)
کل	۷۰۳۴۱/۵	-۰/۸۹
۳۰ شرکت بزرگ	۳۳۲۳/۴	-۰/۹۱
آزاد شناور	۷۹۹۳۷/۸	-۱/۰۶
بازار اول	۵۲۱۷۴/۷	-۰/۸۷
بازار دوم	۱۳۶۲۳۴/۸	-۰/۹۳
صنعت	۵۹۱۸۳/۴	-۰/۸۳

به مصداق لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق

بر خود واجب می‌دانم از تمامی اعزه محترمینی که در جریان غم از دست دادن مادر عزیزم **مرحومه مغفوره حاجیه خانم زاهدی (رفیعی)** شرکت در مراسم تشییع، تدفین، ترحیم و یادبود یا حضوری با درج آگهی یا ارسال دسته گل با اینجانبه و خانواده عزادارم ابراز همدردی نموده‌اند، خصوصاً استادان محترم جناب آقای بهمن کشاورز، سرکار خانم نعیمیان و وکلای محترم دفترشان و همچنین استادم آقای قاسم عبائی که پدرانه اینجانبه را مورد تفقد قرار داده اند سپاسگزاری نمایم.
با این امید که در شادیها به اتفاق خانواده‌ام پاسخگوی الطاف و محبت‌های تمامی بزرگواران باشم.

زاهدی (رفیعی)

وزیر صنعت از سیاست جدید دولت یازدهم در عرصه خصوصی‌سازی خبر داد

بنگاه‌های واگذار شده در حال بازگشت به دولت است

شرق: وزیر صنعت از دو سیاست جدید دولت در عرصه خصوصی‌سازی خبر داد؛ یکی ممنوعیت خصوصی‌سازی به روش رد دیون و دیگری بازپس‌گیری واحدهایی که به روش درست واگذار نشده‌اند. این اخبار را دیروز محمدرضا نعمت‌زاده در جریان نشست خبری خود به مناسبت روز صنعت اعلام کرد. اما به نظر می‌رسد این تنها سیاست وزارت صنعت نیست. اوایل عمر دولت یازدهم خبری مبنی بر توقف اصل ۴۴ منتشر شد که حالا به نظر می‌رسد عزم دولت در تغییر رویه خصوصی‌سازی جدی است. چندی پیش هم خبر توقف خصوصی‌سازی در وزارت نفت مطرح شد. زمانی که این وزارتخانه رسما اعلام کرد تا اطلاع ثانوی شرکتی را واگذار نمی‌کند تا این واگذاری‌ها بر اساس اصول و موازین اصل ۴۴ انجام شود. اگرچه وزارت نفت، مهر توقف بر خصوصی‌سازی شرکت‌های خود زده بود وزیر صنعت درصدد بازپس‌گیری برخی از شرکت‌هایی است که به درستی واگذار نشده است که به‌گفته برخی کارشناسان بورسی ناشدنی است اما در مقابل، هستند کارشناسانی که معتقدند بازپس‌گیری بنگاه‌های واگذارشده به‌دلیل عدم پرداخت اقساط و پیش‌پرداخت و عدم تحقق شروط در قرارداد واگذاری‌ها به راحتی امکانپذیر است. البته نقد نعمت‌زاده بر نحوه واگذاری دولت پیشین است. وی در نشست خبری خود گفت: «من عملکرد دولت گذشته در حوزه خصوصی‌سازی را نقد می‌کنم چون مشکلات زیادی به همراه داشته که الان گریبانگیر همکاران ما در دولت است؛ هم‌اکنون واحدهایی که فروش رفته در حال بازگشت است. برای نجات واحدهایی که به غلط واگذار شده‌اند تقاضا کردیم که اینها را برگردانند و ما اداره کنیم تا به‌صورت اصولی واگذار شود.» گویا برخی اقدامات و مذاکرات هم در این مورد انجام شده است. چون وزیر صنعت به هماهنگی واگذاری دارایی‌های دولتی با سازمان خصوصی‌سازی اشاره کرد و گفت: «البته در مذاکرات این خواهش را کردیم که خریدار واقعا اهل باشد، در واگذاری شرکت صدرا این موضوع مصداق دارد چرا که باید واحدها را به کسی داد که مدیریت صحیح داشته باشد و مالکیت آن را به درستی انجام دهند.» دولت یازدهم خصوصی‌سازی با روش رد دیون را هم ممنوع کرده است. نعمت‌زاده با بیان این خبر گفت: اگر دولت می‌خواهد بدهی خود را پرداخت کند سهام بفروشد و پول طلبکاران را بدهد، نه اینکه سهام شرکت‌ها را بابت رد دیون واگذار کند.

وضعیت صنعت منفی است اما رو به بهبود

محمدرضا نعمت‌زاده دیروز در ساختمان وزارت صنعت میزبان رسانه‌ها بود تا در آستانه روز صنعت به تشریح برنامه‌ها و اقدامات این وزارتخانه از ابتدای فعالیت دولت یازدهم بپردازد. وی با بیان توضیحاتی در مورد آمار صنایع گفت: آمار تولیدات صنعتی کشور نشان می‌دهد در اغلب زمینه‌ها که در سال‌های ۹۰ و ۹۱ روند نزولی داشتیم در ماه‌های اخیر، تولید بهبود و افزایش یافته است. البته مورد منفی هنوز هم است ولی متوسط رو به افزایش است. نعمت‌زاده از افزایش ۹ درصدی رشد صنایع فولاد، ۹۰ درصدی رشد خودرو سبک، ۳۰ درصدی رشد لوازم خانگی، لوازم الکترونیکی و پنج تا شش درصدی رشد پتروشیمی خبر داد و افزود: البته هنوز با رکود دست و پنجه نرم می‌کنیم ولی مدیران صنعتی ما به وضعیت امیدوار شده‌اند هرچند هنوز مساعدت مالی از آنها نشده است ولی خودشان حرکت را به سمت مثبت تغییر داده‌اند.

عکس: مرضیه سلیمانی

پرداخت تسهیلات ریالی به صنعت از محل صندوق توسعه ملی

اگرچه بر اساس قوانین صندوق توسعه ملی، منابع این صندوق باید به‌صورت ارزی هزینه شود و نه ریالی، اما وزیر صنعت از اختصاص سهم ریالی از محل صندوق به کشاورزی و صنعت خبر داد و گفت: این موضوع را قانون مشخص کرده و سهمی برای کشاورزی و صنعت مشخص شده است؛ تا آخر خردادماه قراردادهای بانک‌های عامل بسته شده و یک هفته زمان را باید برای اجرایی شدن این سیاست گذاشت. امیدواریم تا نیمه دوم تیرماه بانک‌ها در این زمینه فعال شوند؛ البته قراردادهای ارزی هم با تعدادی بسته شده است. به گفته این مقام مسوول در دولت یازدهم، صندوق توسعه ملی بعد از تغییر دستورالعمل پرداخت تسهیلات ریالی و ارزی کفی را برای پرداخت تسهیلات در نظر گرفته است.

آمار وام‌های کلان صنعتی را نداریم

نعمت‌زاده درباره افرادی که وامی گرفته و در جای دیگر سرمایه‌گذاری کرده‌اند، گفت: آماری از کسانی که وام‌های کلان صنعتی دریافت کرده‌اند ولی در جاهای دیگری سرمایه‌گذاری کرده‌اند، نداریم. این وظیفه بانک‌هاست؛ اگر نظارت ضعیف بوده و مجبور شدند سفارشی وام بدهند مربوط به گذشته است و ما در صورت نیاز به بانک‌ها کمک خواهیم کرد. اگر کسی وام گرفته و در جای دیگری هزینه کرده خیانت کرده و باید از حلقومش بیرون بکشیم و جریمه پرداخت کند. وی ادامه داد: ما دقت لازم را در معرفی تولیدکنندگان متقاضی دریافت وام انجام می‌دهیم اما مسوولیت بعدی، بررسی هزینه این تسهیلات متوجه سیستم بانکی است. وزیر صنعت، معدن و تجارت در پاسخ به پرسشی مبنی بر اینکه آیا شما از مدیریت خودروسازها رضایت دارید، گفت: از نظر کلی رضایت دارم اما اجازه نمی‌دهم خودرو ناقص تولید شود. همین که تولیدشان را دو برابر کرده‌اند، نشان می‌دهد دارند کار می‌کنند اما اینکه در زمان ما منصوب شده باشند یا نه، مهم نیست؛ ما به کارایی افراد کار داریم. این عضو کابینه دولت یازدهم تصریح کرد: از شورای پول و اعتبار در خواست کردیم میزان تسهیلات پرداختی به تولید از ۲۹ درصد به ۵۰درصد افزایش یابد اما در حال حاضر به دلیل کمبود منابع، امکان ارایه کمک مالی بلاعوض به تولیدکنندگان در راستای اجرای فاز دوم هدفمندی یارانه‌ها وجود ندارد. نعمت‌زاده همچنین راه جلوگیری از قاچاق کالا را آزادسازی واردت دانست و گفت: در گروه کالایی ۱۰ بسیاری از کالاهایی وجود دارند که ورود آنها ممنوع است ولی ما همچنان شاهدیم بسیاری از کالاهای این گروه از طریق قاچاق وارد می‌شوند و هرروز نیز شاهد افزایش این موضوع هستیم. به اعتقاد من یکی از مهم‌ترین مواردی که باید در این رابطه به آن توجه شود بحث آزادسازی است و ما باید کیفیت اجناس و کالاهایمان را افزایش دهیم. نعمت‌زاده همچنین در پاسخ به سوال یکی از خبرنگاران گفت: هیچ‌گونه گران‌خری و خریدگران در اجرای هفت طرح فولادی با چینی‌ها رخ نداده است.

بازپس‌گیری شرکت‌های واگذارشده، ناشدنی است

سیدحمید میرمعینی . کارشناس بورس

در جریان اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی و خصوصی‌سازی، دولت برخی از سازمان‌های خود را واگذار کرده است. برخی به بخش خصوصی واگذار شده و برخی به بخش شبه‌دولتی. اما موضوع این است که واگذاری، انجام شده و معامله شکل گرفته است. در چنین شرایطی امکان بازپس‌گیری این شرکت‌ها وجود ندارد و دولت نمی‌تواند شرکت‌های واگذار کرده را پس بگیرد. چون موضوع انتقال مالکیت شکل گرفته و بازپس‌گیری آن بر اساس قانون تجارت امکان‌پذیر نیست. جدای از اینکه قانون تجارت مانع این کار می‌شود، بازپس‌گیری این سازمان‌ها به‌لحاظ اجرایی هم بسیار سخت است. تنها راهکار این است که مجددا معامله‌ای میان دولت و خریدار سازمان‌های دولتی شکل بگیرد و بیع مجددا انجام شود. تنها در این صورت است که دولت می‌تواند مدعی بازپس‌گیری سازمان‌هایی شود که پیش از این فروخته است. اما موضوعی که در این مورد مطرح می‌شود این است که در معاملات برگشتی احتمالا دولت منتفع نخواهد شد و متضرر می‌شود. چون اگر خریدار حاضر شود شرکت دولتی را بازپس بدهد، حتما شرایط و خواسته‌هایی دارد که چندان برای دولت خوشایند نخواهد بود و دولت متضرر خواهد شد. جدای از این اما سوالی که مطرح می‌شود، این است که چرا باید دولتی خصوصی‌سازی را اجرا کند و دولت بعدی شرکت‌های واگذارشده را باز پس بگیرد؟ سوال این است که اصلا چرا شرکت‌ها به این شیوه واگذار می‌شود که بخواهد شیوه واگذاری مورد نقد قرار بگیرد. در این میان هم سازمان خصوصی‌سازی باید به‌عنوان متولی اقدامی انجام دهد و هم سازمان بورس.

پاسبان، کارشناس کشاورزی در گفت‌وگو با «شرق»:

تا نفت داریم، امنیت غذایی داریم

شرق، مرضیه محمودی: فائو (سازمان خواروبار جهانی) گزارشی منتشر کرده و هشدار داده است در سال ۲۰۵۰ از یک‌سو جمعیت جهان به بیش از ۹میلیاردنفر می‌رسد و از سوی دیگر تغییر اقلیم باعث کاهش بارندگی و کاهش تولید مواد غذایی می‌شود. این گزارش توجه کشورهای دنیا را بیش‌ازپیش به موضوع امنیت غذایی جلب کرده است. درحالی‌که کشورهای مختلف موضوع امنیت غذایی را بسیار جدی دنبال می‌کنند، گزارش‌های اخیر گمرک نشان می‌دهد وابستگی غذایی ما به کشورهای دیگر بیشتر شده است. بر اساس آمار دوماهه فروردین و اردیبهشت، سال‌جاری هم مانند سال‌های گذشته، اولین کالای صادراتی ما نفت و اولین کالای صادرات غیرنفتی هم میعانات گازی است. در مقابل سه رقم اول واردات ما برنج است و گندم و کنجاله ذرت. فاطمه پاسبان، عضو هیات‌علمی موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی، اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی وزارت جهاد کشاورزی یکی از افرادی است که سال‌ها در وزارت جهاد کشاورزی مشغول تحقیق و مطالعه است. وی در تشریح اوضاع امنیت غذایی در ایران به دو مولفه اصلی این موضوع اشاره می‌کند و می‌گوید نوسانات در تولید و حتی واردات و اینکه تولیدات ما پایدار نیست امنیت غذایی را از منظر موجودی به مخاطره می‌اندازد. دومین مولفه هم دسترسی به مواد غذایی است. این استاد دانشگاه علوم‌تحقیقات می‌گوید: تولید و واردات شاید دسترسی فیزیکی به مواد غذایی را امکان‌پذیر کند اما دسترسی اقتصادی مردم هم به مخاطره افتاده است. اما داستان از جایی تلخ‌تر می‌شود که به‌گفته پاسبان، ما هم از نبود اطلاعات آماری و برنامه‌ای مدون برای تولید مواد غذایی رنج می‌بریم و چون در کمربند خشکی قرار داریم در چند سال آینده مشکل بی‌آبی هم بر مخاطرات امنیت غذایی‌مان اضافه می‌شود.

در تعریفی که بانک جهانی ارایه داده گفته «امنیت غذایی» به معنای آن است که همه مردم در طول زمان به غذای کافی دسترسی داشته باشند و نتیجه این دسترسی داشتن یک زندگی سالم باشد. مولفه‌های «امنیت غذایی» کدام است؟

یکی از مولفه‌هایی که در تعریف و بررسی «امنیت غذایی» عنوان می‌شود «موجودی مواد غذایی» است. این موجودی یا از طریق تولید مواد غذایی در داخل کشور یا از راه واردات تامین می‌شود. بر اساس گزارش‌های منتشرشده «فائو» پیش‌بینی شده که تولید محصولات کشاورزی و مواد غذایی، کاهش یابد. دلایل مختلفی همچون بارش کم، کمبود منابع آب، تغییرات اقلیم، محدودبودن زمین‌های کشاورزی و عوامل دیگر «امنیت غذایی» قرن ۲۱ جهان را با تهدید مواجه می‌کند. تهدیدهای موجود ممکن است شرایطی را به‌وجود آورد که هر کشوری تنها بتواند مایحتاج و مواد غذایی خود را تامین کند. یعنی مازاد غذایی وجود نداشته باشد که کشوری بخواهد از کشور دیگر وارد کند. به همین دلیل است که هرچه قدرت کشوری در حوزه تولید مواد غذایی بیشتر باشد «امنیت غذایی» بیشتری دارد و هرچه وابستگی به واردات مواد غذایی بالاتر باشد «امنیت غذایی» تهدید می‌شود. آن هم به این دلیل که ممکن است کشوری حاضر نشود به ما مواد غذایی بدهد و این موضوع «امنیت غذایی» کل کشور را تحت تاثیر قرار می‌دهد. دسترسی به مواد غذایی هم مولفه دومی است که در تعریف «امنیت غذایی» مطرح می‌شود. اما این دسترسی از دو منظر عنوان می‌شود؛ یکی دسترسی فیزیکی به غذاست و دیگری دسترسی اقتصادی. در دسترسی فیزیکی این موضوع مطرح می‌شود که آیا مکانیسم توزیع مواد غذایی از تولید تا مصرف به گونه‌ای است که همه افراد به مواد غذایی دسترسی مناسب و مطلوبی داشته باشند یا نه؟ این موضوع به سیاست‌های وزارت جهاد کشاورزی باز می‌گردد. موضوع دیگر دسترسی اقتصادی به مواد غذایی است. اینکه آیا افراد علاوه بر امکان دسترسی فیزیکی، توانایی مالی برای تامین مواد غذایی مورد نیاز خود را دارند یا خیر. دیگر مولفه‌هایی که در این تعریف آمده این است که این فرایند دسترسی به مواد غذایی باید در نهایت به این منجر شود که افراد در حد استاندارد سلامت باشند و تغذیه درستی داشته باشند.

از بحث تعریف «امنیت غذایی» و مولفه‌های موثر که بگذریم اساسی‌ترین سوال این است که در شرایطی که سازمان جهانی بحث «امنیت غذایی» را به جد مطرح کرده، این موضوع در کشور ما تا چه حد مورد توجه قرار گرفته است؟

در برنامه پنجم توسعه یکی از اهدافی که در بخش کشاورزی مطرح می‌شود موضوع «امنیت غذایی» است. دولت موظف کرده است که وزارت جهاد کشاورزی هم تولید مواد غذایی را افزایش دهد (موجودی مواد غذایی) هم دسترسی به مواد غذایی را. اما آمار و ارقام تولید محصولات کشاورزی را که مرور می‌کنیم چنین هدفی را تاکنون محقق‌شده نمی‌بینیم. من این موضوع را با توجه به آمار تولید و واردات گندم، برنج و حبوبات عنوان می‌کنم. در سال ۹۰ نسبت به سال ۸۹ آمار تولید گندم ۸/۶ درصد کاهش یافته است و میزان تولید سال ۹۱ به سال ۹۰ حدود هفت‌درصد افزایش یافته است. به‌عبارتی درست است که تولید در سال ۹۱ افزایش یافته اما هنوز میزان رشد تولید گندم سال ۹۱ نسبت به سال ۸۹ حدود ۱/۶ درصد کم است. یکی از مشکلاتی که همواره داریم این است که روند تولید محصولات کشاورزی ما نوسان بسیار زیادی دارد. یک سال تولید محصول افزایش و سال دیگر کاهش می‌یابد.

در مورد دیگر محصولات هم همین اوضاع نوسانی را داریم؟

من برنج را مثال می‌زنم. میزان تولید برنج در سال ۹۰ نسبت به سال ۸۹ حدود ۸/۸ درصد کاهش یافته است. اما در سال ۹۱ میزان تولید ۱/۶ درصد افزایش یافته است. در این مورد هم نوسات تولید وجود دارد. مساله این است که این نوسانات، موجودی مواد غذایی را تحت تاثیر قرار می‌دهد.

این روند نوسانی فقط مربوط به تولید است یا واردات هم همین حالت نوسانی را دارد؟

واردات هم همین‌طور است و نوسانات آن بسیار بیشتر از نوسانات تولید است. فلسفه واردات این است که بتوان فاصله میان کمبود تولید تا تقاضای موجود در جامعه را پاسخ داد. به همین دلیل باید میزان واردات با کمبود تولید هماهنگ باشد. اما مروری بر آمار و ارقام تولید و واردات هیچ هماهنگی‌ای در این زمینه نشان نمی‌دهد. می‌توان به جرات گفت در اقتصاد ما واردات و تولید دو جزیره کاملا جدای از هم است. سالی که تولید افزایش می‌یابد باید واردات کمتر باشد اما نه چنین نسبتی را بین تولید و واردات می‌بینیم و نه نسبت منطقی‌ای بین واردات طی سال‌های مختلف. مثلا در سال ۹۰ آمار واردات گندم نسبت به سال ۸۹ حدود ۶۷ درصد کاهش داشته اما به یکباره آمار واردات گندم در سال ۹۱ نسبت به سال ۹۰ حدود دوهزارو۲۵۹ درصد افزایش یافته و از ۲۸۴هزار تن به شش‌هزارو۷۰۰ تن رسیده‌ایم. این افزایش در واردات در حالی است که تولید گندم ما هم در همین سال هفت درصد افزایش یافته است.

چرا واردات این همه افزایش یافته است؟ دلیل افزایش تقاضا یا رانت است؟

عموما به‌دلیل رانت است. مگر جمعیت یا تقاضا برای مصرف چقدر افزایش یافته که واردات دوهزاردرصد افزایش یابد؟ البته نکته دیگری هم وجود دارد و آن اینکه شاید آمارهای میزان تولید این محصول اشتباه باشد. یعنی میزان تولید گندم کاهش یافته باشد اما به دلایلی آمار تولید را بالا گفته باشند. یکی از مشکلات حال حاضر برای تحلیل وضعیت موجود نبود همین ارقام و آمار واقعی است.

شاید تبلیغاتی که در سال‌های پیش در مورد خودکفایی گندم می‌شد چنین ضرورتی را ایجاب کرده است.

این موضوع تنها مختص به واردات گندم نیست. در مورد محصولات دیگر هم همین‌طور است. مثلا برنج. واردات این محصول در سال ۹۰ نسبت به سال ۸۹، ۳۹/۶ درصد افزایش یافته و میزان واردات سال ۹۱ به سال ۹۰ حدود ۱۵درصد کاهش یافته است. این در حالی است که تولید ما در این سال تنها ۱/۶ درصد افزایش یافته بود. در مورد حبوبات هم همین موضوع صدق می‌کند. واردات حبوبات در سال ۹۰ نسبت به سال ۸۹ حدود ۷/۳ درصد افزایش یافته و واردات در سال ۹۱ به ۹۰ حدود ۴۴ درصد کاهش یافته است. تقاضا و مصرف یک کالا که نمی‌تواند یکباره تا این حد کاهش یافته باشد. پس باید عامل دیگری وجود داشته باشد.

خب دلیل چیست؟

فقط کافی است آمارها و تعرفه‌های واردات را مرور کنیم. همه سیاسی و غیراقتصادی است و معیارهای علمی برای تغییر آن کمتر می‌توان دید. برای همین تعرفه واردات در کشور ما مدام تغییر می‌کند. یک‌بار تعرفه واردات برنج افزایش می‌یابد و یک‌بار دیگر کاهش. در هر حال ما شاهد نوعی عدم ثبات و تغییرات مداوم در نرخ تعرفه برنج به‌عنوان نمونه محصولات کشاورزی هستیم. اینها همه نشان می‌دهد فضای کشاورزی و اقتصاد ما یک فضای رانتی است. بیش از آنچه به «امنیت غذایی» و تامین کالاها توجه شود، منافع دارندگان رانت مبنا قرار می‌گیرد.

نوسان در تولید و واردات چه تاثیری بر «امنیت غذایی» دارد؟

این نوسانات موجودی مواد غذایی را که اولین و مهم‌ترین مولفه «امنیت غذایی» است تحت تاثیر قرار می‌دهد. ما در تامین موجودی مواد غذایی دچار مشکل هستیم و به تولید پایدار نرسیده‌ایم. در همه‌جای دنیا نوسان در تولید وجود دارد اما شدت نوسانات تا این حد نیست. در شرایطی که موضوع «امنیت غذایی» تا این حد مهم است ما نیاز داریم که با برنامه‌ریزی حرکت کنیم اما هنوز به این مرحله نرسیده‌ایم.

جهاد کشاورزی که مسوول این امر است در این حوزه چه اقداماتی انجام داده است؟

درست است که بخشی از این موضوع به فعالیت‌ها و اقدامات جهاد کشاورزی معطوف می‌شود اما باید توجه کنیم که تولید در اقتصاد یک امر تک‌بعدی نیست. در تولید یک سیستم کلی وجود دارد و هر بخشی از این سیستم می‌تواند تولید را تحت‌تاثیر قرار دهد. یکی از مهم‌ترین عوامل تاثیرگذار بر تولید، واردات بی‌رویه است. عامل مهم دیگر سیاست‌های دولت است.

ادامه در صفحه ۵

ادامه از صفحه اول

سیاسی‌کاری در عمل

حوالی ژانویه سال۲۰۱۲ و نزدیک به عید سال نو کشور چین و ژاپن که بزرگ‌ترین بازار مصرف ایران هستند، با افزایش قیمت دلار و نوسانات آن قیمت پسته که محصولی صادراتی است افزایش پیدا کرد. معاون‌اول رییس‌جمهور سابق که گویی همه مصایب و مسایل کشور را حل کرده است از انجمن پسته دعوت می‌کند که باید پسته ارزان‌قیمت تحویل مردم دهید والا صادرات پسته را ممنوع می‌کنم! گویی مسوول انجمن پسته انباردار یا تولیدکننده پسته کشور است تا به درخواست معاون‌اول رییس‌جمهور لبیک بگوید. ناگهان معاون اول رییس‌جمهور بخشنامه صادر و اعلام کرد صادرات پسته تا اطلاع ثانوی ممنوع است. این بخشنامه ضربه‌ای به صنعت پسته وارد کرد که تا هنوز هم نتوانسته قد علم کند. یکی از تولیدکنندگان ایرانی پسته کالیفرنیا می‌گفت اتحادیه تولیدکنندگان پسته کالیفرنیا بعد از این تصمیم دولت ایران جشن گرفتند که در عالم رقابت تجاری با چنین دستوری از طرف رقیب روبه‌رو شدند و به‌سرعت بازار ایران را که با چنگ و دندان به دست آورده بودیم از آن خود کردند. اگر به گمرک ایران سری بزنید و به فهرست اقلام وارداتی محصولات زراعی نیم‌نگاهی بیندازید آه از نهاد آدمی بلند می‌شود. اخیرا اما وزیر محترم جهاد کشاورزی واردات محصولاتی که تولید داخلی داریم را با هدف حمایت از تولیدات داخلی ممنوع اعلام کردند و بخش کشاورزی اندکی امیدوار شد. در سوی مقابل، مافیای واردات محصولات کشاورزی به راه افتاد و هرچه خواستند علیه وزیرجهاد کشاورزی سمپاشی کردند اما نمی‌دانم چرا نمایندگان مجلس وزیر جهاد کشاورزی را در فهرست استیضاح قرار دادند؟ وزیری که وقتی سکان اداره وزارت کشاورزی را به دست گرفت، سال زراعی شروع شده بود اما دریغ از تامین کود شیمیایی برای کشت گندم، از مسوولان وزارتخانه شنیدم و در یکی از مصاحبه‌های وزیر هم گفته شد چک شخصی خود را برای تامین کود شیمیایی گندمکاران تضمین سپردند. هرچند باور دارم از همان ابتدا، برخی نمایندگان مجلس پاسخ همراهی و مثبت‌اندیشی روحانی را ندادند، اما این میزان رفتار غیراصولی با رییس‌جمهوری که به مجلس احترام می‌گذارد، دور از ذهن بود. اگر امکان سنجش وجود داشت؛ معلوم می‌شد که کثیری از نمایندگان باور نداشتند روحانی رییس‌جمهور می‌شود. مطالبات مردم، هنوز، همانی است که در غروب ۲۴خرداد آنان را به پای صندوق‌های رای کشاند. حالا این برخی چهره‌های خاص مجلس هستند که خاکریز مقابله را بلند کرده و در طول یک‌سال گذشته، بارها وزرا را به مجلس کشانده و ناگهان پنج‌نفر پنج‌نفر، وزرا را در فهرست استیضاح قرار می‌دهند. اما رییس‌جمهور باید و باید به حمایت از وزرای خود تمام‌قد بلند شود و همین راه را ادامه دهد. در عین حال؛ همه تلاش کنیم مجلس بعدی را به افراد شایسته که پیام اکثریت مردم را شنیده‌اند بسپاریم. برخی نمایندگان فعلی می‌خواهند ایام باقیمانده خود را نیز در مصاف با دولت «تدبیر و امید» سپری کنند.

سمفونی«والیبال»

چندسال پیش یکی از وزارتخانه‌های صنعتی، مشاوری خارجی برای آموزش مدیران خود به کار گرفت. نکته شنیدنی نظر مشاور این بود که از دستگاه‌های موسیقی ایرانی و استادان این رشته پرسید و در برابر سوال کارفرما گفت: «برای انجام پروژه‌های مهم، نیاز به باور و فهم به کار مشترک دارید.» روح موسیقی بیان می‌کند که همه صداها باوجود اینکه از سازهای گوناگون برمی‌خیزند می‌توانند در کنار یکدیگر به خلق فضا و آهنگی واحد و در همان حال دلنشین کمک کنند و به‌دنبال آن برای آموزش این رشته هفته‌ای دوبار به مدت سه‌ماه درسی را پیش‌بینی کرد. در بیان مشاور، تکرار این نکته روشن بود که ایرانیان بسیار هوشمند هستند اما در کار جمعی کمتر توفیق دارند. این حرف را می‌توان به نظام مدیریت در کشور و آموزش مشارکت نیز تسری داد. به‌واقع بی‌آنکه تجربه شراکت بخشی در سطوح مختلف داشته باشیم، کار جمعی بسیار کم است. پیروزی تیم والیبال کشورمان با رویکردی اجتماعی حاکی از اتفاق جدیدی در مشارکت جمعی و حرکت گروهی است. بازی‌ها به‌خوبی نشان می‌دهد که چگونه یکایک افراد تیم برای رسیدن به پیروزی تلاش و فداکاری می‌کنند بی‌آنکه در قید نام و نشان شخصی باشند. ادب رفتاری و اخلاق شرقی این بازیکنان به‌خوبی از سر و سیما و رفتار و گفتار آنان مشخص است و این تاثیری متقابل روی تماشاگران می‌گذاشت به نحوی که فضای سالن را همراه با شوری ملی و ادبی ایرانی می‌ساخت و هیچ رفتار و کلمه ناشایستی در آنجا شنیده و دیده نمی‌شد. جمعه هفته گذشته که در ادامه سنت «تهران‌گردی» میهمان فدراسیون والیبال بودیم، رییس محترم فدراسیون جناب داورزنی یادآوری کرد که این موفقیت‌ها ریشه تعلیمی دارد و پایه‌گذار تربیت نسلی از ورزشکاران در بازی‌های جمعی است که در تیم نوجوانان این گروه نیز به چشم می‌آید. تیم والیبال بانوان در سه رده سنی نوجوانان، جوانان و بزرگسالان نیز شکل گرفته و در انتظار حضور تاثیرگذار در فضای ورزشی منطقه و جهان هستند که می‌تواند زمینه‌ساز رشد و گسترش این ورزش به‌ویژه در کشورهای اسلامی باشد. این تربیت و موفقیت، بیانگر همان نکته‌ای است که پیشتر گفته شد. استعداد سرشار ایرانی همراه با تقویت روحیه ملی و کار گروهی بنیان هر توفیقی در هر رشته‌ای است. بازیکنان تیم مانند موسوی، معروف، ظریف و دیگر جوانان شایسته تیم والیبال، به‌خوبی نشان دادند که می‌توان در کنار هم، ساز موافق نواخت. چه خوب است در عرصه ورزش قهرمانی که شادی ملی را به‌همراه دارد این تجربه را بارهاوبارها به کار گیریم و عرصه داخلی و خارجی را از شکوه قهرمانی‌ها سرمست سازیم.